

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกเพื่อลดอาการซึมเศร้า
ในผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมระยะแรก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกเพื่อลดอาการซึมเศร้าในผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมระยะแรก
DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR REDUCING
DEPRESSIVE SYMPTOMS IN WOMEN WITH EARLY- STAGE BREAST CANCER

พัชณี แจ้วจิรา 4836937 NSMH / M

พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อติรัตน์ วัฒนไพณิน, กศ.ค., อัจฉราพร สิริหิรัญวงศ์, พย.ค.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกเพื่อลดอาการซึมเศร้าในผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมระยะแรก (ระยะ0-III A) โดยใช้ขั้นตอนการดำเนินการตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของ Polit & Beck (2004) เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) เลือกประเด็นหรือปัญหาที่ต้องการศึกษา 2) การสืบค้นและประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) การประเมินความเป็นไปได้ของการปฏิบัติ 4) พัฒนาการนำไปใช้และประเมินนวัตกรรม จากการปฏิบัติงานในคลินิกพบผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมมีอาการซึมเศร้า และยังคงขาดแนวทางการช่วยเหลือที่เป็นมาตรฐาน การทบทวนองค์ความรู้พบการบำบัดจิตสังคมสามารถลดอาการซึมเศร้าได้ และผลการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ พบงานวิจัยเดี่ยวที่ใช้วิธีการวิจัย Randomized Controlled Trial (RCTs) ทั้งหมดจำนวน 7 เรื่อง ผู้ศึกษาคัดงานวิจัยออก 2 เรื่อง นำงานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง มาสังเคราะห์และบูรณาการหลักฐานเชิงประจักษ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณา และปรับปรุงแก้ไข พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งสามารถใช้นำบำบัดผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมระยะแรก เป็นการให้การบำบัดรายบุคคล การบำบัดรายกลุ่ม และการบำบัดรายบุคคลร่วมกับการบำบัดรายกลุ่ม โดยการบำบัดแบบพบหน้ากัน และการบำบัดผ่านทางโทรศัพท์ ประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การให้ความรู้โรคมะเร็งเต้านม และการรักษา 2) การฝึกทักษะในการจัดการกับความเครียด ทุกข์ใจ และอาการซึมเศร้า 3) การฝึกทักษะการสื่อสาร 4) การใช้การสนับสนุนทางสังคม

ข้อเสนอแนะในการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปใช้ควรมีการศึกษานำร่องเพื่อประเมินกระบวนการและผลลัพธ์ของการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกเพื่อลดอาการซึมเศร้าในผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมระยะแรก ในการบำบัดผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมในระยะแรกในหน่วยงาน

คำสำคัญ : ผู้ป่วยหญิงมะเร็งเต้านมระยะแรก / การบำบัดรายกลุ่ม / การบำบัดรายบุคคล / อาการซึมเศร้า

DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR REDUCING DEPRESSIVE SYMPTOMS IN WOMEN WITH EARLY - STAGE BREAST CANCER

PATCHANEE JAEWJIRA 4836937 NSMH / M

M.N.S. (MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: ATIRAT WATTANAPAILIN, Ed.D., ACHARAPORN SEEHERUNWONG., D. N. S.

ABSTRACT

The study aimed at developing a Clinical Nursing Practice Guideline (CNPG) for reducing depressive symptoms in women with early - stage (stage 0 - III A) breast cancer. Evidence - based practice model (Polit & Beck, 2004) was applied as a conceptual framework for this guideline development, which consisted of 4 steps as follows: 1) selecting a problem topic 2) assembling and evaluating evidence; 3) assessing implementation potential 4) developing, implementing, and evaluating the innovation. In the clinical practice, it was found that some women with breast cancer suffered from depressive symptoms. Yet, its standardized care was not established. According to the literature review, it was found that an effective therapeutic method to reduce depressive symptoms in women with breast cancer was psychosocial therapy. As a result of searching for empirical evidence, seven randomized controlled trial (RCTs) studies were obtained, and two of them were later excluded by the investigator. Five research studies were analyzed, synthesized and integrated into an evidence-based CNPG recommendation. The recommendation was then submitted to an expert committee for validation. Expert opinions were used to correct and improve to obtain the CNPG which could be implemented for depressive symptoms therapy in women with early - stage breast cancer by means of individual therapy, group therapy and combined group and individual therapy. The arrangements of the therapies were in-person therapy and telephone therapy. The therapy consisted of 4 important contents, i.e., 1) breast cancer and treatment education, 2) stress, distress, and depressive symptoms management skill training, 3) communication skill training, 4) using social support.

The suggestion for the implementation was: the pilot implementation study should be carried out in order to assess and evaluate the process and outcome of CNPG implementation.

KEY WORDS: WOMEN WITH EARLY- STAGE BREAST CACER / GROUP THERAPY / INDIVIDUAL THERAPY/ DEPRESSIVE SYMPTOMS

175 pages